Notexnik xulosa
(NTS)

O‘zbekistonda 150 MVt / 300 MVts quvvatga ega Celest BESS loyihasi

REV-4

Noyabr 2025

Hujjatni nashr qilish va ko‘rib chiqish yozuvlari:

Namuna kodi		**QF-PM-01-15**	**Namuna versiyasining raqami**	**REV-4**
Versiya	**Sana**	**Tavsifi**	**Tayyorlandi**	**Tasdiqlandi**
REV 0	28 Sent. 2025	NTX loyihasi	ECO Consult	Ibrahim Masri / Loyiha menejeri
REV 1	9 Okt. 2025	NTX loyihasi	ECO Consult	Ibrahim Masri / Loyiha menejeri
REV 2	12 Okt. 2025	Yakuniy NTX	ECO Consult	Ibrahim Masri / Loyiha menejeri
REV 3	13 Noy. 2025	Yakuniy NTX	ECO Consult	Ibrahim Masri / Loyiha menejeri
REV 4	20 Noy. 2025	Yakuniy NTX	ECO Consult	Ibrahim Masri / Loyiha menejeri

QISQARTMALAR VA ABBREVIATURALAR

Qisqartma	Ta’rifi
AC	O‘zgaruvchan tok
BESS	Batareya energiyasini saqlash tizimi
BSSA	Akkumulyator batareyalarining saqlanishiga xizmat ko‘rsatish shartnomasi
CLO	Jamoatchilik bilan aloqalar bo‘yicha xodim
COD	Tijoriy foydalanish sanasi
DC	O‘zgarmas tok
EBRD	Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki
EIA	Atrof-muhitga ta’sirni baholash
EMS	Energiyani boshqarish tizimi
EPC	Muhandislik, xarid qilish va qurilish
ESIA	Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirni baholash
ESMP	Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi
ESR	Atrof-muhit va ijtimoiy talablar
E&S	Atrof-muhit va ijtimoiy soha
FGD	Fokus guruh muhokamasi
GBVH	Jins bo‘yicha zo‘ravonlik va shilqimliklar
IFI	Xalqaro moliyalashtirish institutlari
ILO	Xalqaro mehnat tashkiloti
KPI	Asosiy samaradorlik ko‘rsatkichlari
LRP	Tirikchilikni tiklash rejasi
MW	Megavatt
MWh	Megavatt soat
NEGU	O‘zbekiston Milliy elektr tarmoqlari
NGO	Nodavlat tashkiloti
NTS	Notexnik xulosa
OEM	Original uskunalar ishlab chiqaruvchisi
OHTL	Havo elektr uzatish liniyalari
OVOS	Atrof-muhitga ta’sirni baholash
PCS	Quvvatni o‘zgartirish tizimi
PS	Ishlash standartlari
SEP	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi
SIZ	Kichik sanoat zonasi
SPV	Maxsus maqsadli tashkilot
TBT	Vositalar haqida suhbat
TLB	Traktor-yuklagich-ekskavator
WBG	Jahon banki guruhi

MUNDARIJA

Qisqartmalar va abbreviaturalar

Qisqartmalar va abbreviaturalar 3

Mundarija 4

Rasmlar ro‘yxati 4

1. kirish 5

2. loyiha tavsifi 5

2.1 Ma’muriy tuzilma va loyiha joylashuvi 6

2.2 Mahalliy jamoalar 6

2.3 Loyiha komponentlari 8

2.4 Loyiha faoliyatiga umumiy nazar 10

2.5 Loyiha jadvali 11

2.6 Ishchi kuchiga qo‘yiladigan talablar 11

2.7 Hududdagi boshqa loyihalar 12

3. Boshlang‘ich ekologik va ijtimoiy sharoitlar va ta’sirlarning qisqa mazmuni 12

3.1 Kirish 12

3.2 Boshlang‘ich ekologik va ijtimoiy sharoitlar va ta’sirlar 13

4. Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv hamda monitoring 21

5. Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi (ESMS) 21

6. Atrof-muhit va ijtimoiy harakatLAR rejasi 21

7. Qo‘shimcha ma’lumot va aloqa ma’lumotlari 22

RASMLAR RO‘YXATI

1- rasm: Toshkent shahri tumanlarining bo‘linishi 6

2- rasm: Loyiha maydoni va eng yaqin jamoalar 7

3- rasm: BESS ning asosiy komponentlari 8

4- rasm: Celest BESS loyihasining komponentlari va joylashuvi 9

5- rasm: Suv kanali 10

6-rasm: Loyiha maydoni atrofidagi OHTL 12

7- rasm: Loyiha maydonidagi ikki (2) inshoot qoldiqlari 14

8-rasm: Loyiha maydonidan eng yaqin turar-joy binosi 17

9-rasm: Kirish yo’li 19

JADVALLAR RO‘YXATI

1-jadval: Toshkent shahri tumanlarining bo‘linishi 6

1. KIRISH

So‘nggi yillarda O‘zbekiston jiddiy energetika inqiroziga duch keldi va elektr energiyasi tizimining buzilishi — ayniqsa, qish mavsumida yuz berdi. Inqiroz natijasida butun mamlakat bo‘ylab jiddiy elektr uzilishlari yuz berdi [1] .

Vaziyatning jiddiyligini tan olib, O‘zbekiston hukumati energetika inqirozini yengillashtirish uchun jiddiy choralar ko‘rdi. Birinchi ustuvor vazifalardan biri elektr energiyasi ishlab chiqarishda tabiiy gazga bog‘liqlikni kamaytirish va quyosh va shamol energiyasi kabi qayta tiklanadigan energiya manbalarini rivojlantirish edi.

Qayta tiklanadigan energiyani kengaytirish bo'yicha ushbu milliy sa'y-harakatlar Batareya energiyasini saqlash tizimlarining (BESS) rolini tobora muhimlashtirmoqda. BESS asosan energiyani saqlash va elektr tarmog'ini qo'llab-quvvatlashga yordam beradi, bu esa qayta tiklanadigan energiyadan ko'proq foydalanish uchun juda muhimdir. Energiyani yuqori talab davrlariga o'tkazish orqali ular elektr uzilishlarini kamaytirishga yordam beradi.

AMEA Power O‘zbekiston Respublikasi bilan investitsiya shartnomasini imzoladi. Maqsad — Toshkent shahrida 300 MVts batareya energiyasini saqlash tizimi (BESS) loyihasini ishlab chiqish (quyida "**Loyiha**" deb ataladi).

AMEA Power (quyida "**Ishlab chiquvchi**" deb ataladi) Celest nomli maxsus maqsadli tashkilot (SPV) tuzdi, u to‘liq AMEA Power ga tegishli va ushbu loyihani rivojlantirish uchun mas’ul bo‘ladi (quyida "**Loyiha kompaniyasi**" yoki "**Celest**" deb ataladi). AMEA Power (bundan keyin "Ishlab chiquvchi" deb yuritiladi) to'liq AMEA Powerga tegishli bo'lgan va ushbu loyihani ishlab chiqish uchun mas'ul bo'lgan Celest nomi bilan tanilgan maxsus maqsadli kompaniyani (SPV) yaratdi (bundan keyin "**Loyiha Kompaniyasi**" yoki "**Celest**" deb yuritiladi).

Ushbu hujjat — Notexnik xulosa (NTX) — Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirni baholash (ESIA) hisobotida keltirilgan topilmalarning notexnik tildagi qisqacha mazmunini taqdim etadi. ESIA hisoboti loyiha va uning atrof-muhit hamda ijtimoiy jihatlari haqida batafsil ma’lumot beradi (ESIA hisobotini ochiq e’lon qilish to‘g‘risidagi ma’lumot uchun “5-bo‘lim”ga qarang). Unda loyihaning maqsadi, atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlarning potensial baholashi hamda jiddiy salbiy ta’sirlarni kamaytirish bo‘yicha zarur choralarning tavsifi mavjud. Bundan tashqari, hisobot Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasini (ESMP) o‘z ichiga oladi, unda loyiha davomiyligi uchun monitoring va kamaytirish choralari, mas’uliyatlar va huquqiy talablar ko‘rsatilgan bo‘lib, ishlab chiquvchi ularni amalga oshirishga majbur.

Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (SEP) ham ishlab chiqilgan bo‘lib, unda rejalashtirilgan manfaatdor tomonlar maslahatlashuv faoliyati va jalb qilish jarayoni, shuningdek ta’sirlangan manfaatdor tomonlarning shikoyatlarni ko‘rib chiqish uchun shikoyatlar mexanizmi batafsil bayon etilgan (SEP ni e’lon qilish to‘g‘risidagi “5-bo‘lim”iga qarang).

2. LOYIHA TAVSIFI

Ushbu bo'limda Loyihaning joylashuvi, asosiy tarkibiy qismlari va taklif qilinayotgan faoliyatga umumiy nuqtai nazar bilan bog'liq holda batafsil tavsif berilgan.

[1] Qisqacha mazmuni – O'zbekiston 2022 – Tahlil – IEA

2.1 Ma’muriy tuzilma va loyiha joylashuvi

Ma’muriy jihatdan, O‘zbekiston 12 ta hududga (viloyatlar deb ham ataladi), 1 ta suveren respublikaga (Qoraqalpog‘iston Suveren Respublikasi deb ataladi) va 1 ta mustaqil shaharga (O‘zbekistonning poytaxti Toshkent shahri) bo‘lingan.

Loyiha maydoni Toshkent shahrida, Toshkent viloyatining sharqiy chegarasi bilan tutash joylashgan. Toshkent shahri O‘zbekistonning poytaxti bo‘lib, Toshkent viloyatidan alohida ma’muriy birlik sifatida xizmat qiladi.

Toshkent shahri *bir nechta tumanlarga* (rayonlarga) bo'lingan bo'lib, ularning har biri o'zining tuman hokimi tomonidan boshqariladi, u mahalliy boshqaruv, davlat dasturlarini amalga oshirish va davlat xizmatlarini ko'rsatish uchun mas'uldir..

Quyidagi 1-rasmda Loyiha maydonining Toshkent shahar tumanlari ichidagi joylashuvi ko'rsatilgan.

1-jadval: Toshkent shahar tumanlarining bo'linishi

Bo‘linish	**Raqam**	**Bo‘linish**	**Raqam**
Sergeli	1	Shayxontohur	7
Bektemir	2	Chilonzor	8
Mirzo Ulug‘bek	**3**	Uchtepa	9
Yashnabod	4	Yunusobod	10
Mirobod	5	Yakkasaroy	11
Olmazor	6	Yangihayot	12

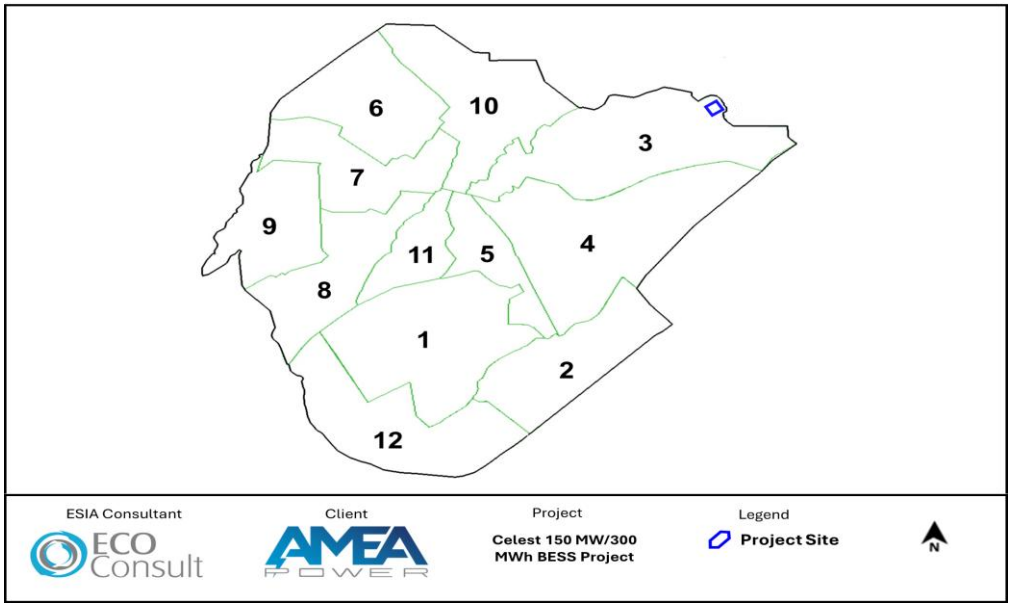

1-rasm: Toshkent shahar tumanlarining bo'linishi

2.2 Mahalliy jamoalar

Mahallalar O‘zbekistonda ma’muriy va ijtimoiy tashkilotning eng quyi darajasini ifodalaydi va mahalliy boshqaruv, jamoa birodarligi va xizmat ko‘rsatishda muhim rol o‘ynaydi. Har bir mahallada mahalla raisi rahbarligida mahalla qo‘mitasi mavjud.

Ma’muriy jihatdan, BESS maydonchasi sanoat mahallasi bo‘lgan Beshkapa mahallasida, uzatish yo‘li esa Paskiyuz mahallasida joylashgan. Ikkala mahalla ham ilgari muhokama qilinganidek Toshkent shahridagi Mirzo Ulug‘bek tumani yurisdiksiyasiga kiradi.

ESIA hisoboti davomida "mahalliy jamoalar" atamasi quyida ko‘rsatilgan mahallalar doirasidagi aniq maskanlar va aholi punktlariga tegishli bo‘ladi. Bu Mirzo Ulug'bek tumani hokimi bilan maslahatlashuvda kelishib olindi.

- Beshkapa mahallasi (BESS joylashgan joy)
- Paskiyuz mahallasi (uzatish liniyasi o‘tadigan joy)
- Yuzrabot mahallasi
- va Geofizika mahallasi.

2-rasmda to'rtta (4) mahalla va ularning loyiha maydoniga nisbatan chegaralari ko'rsatilgan.

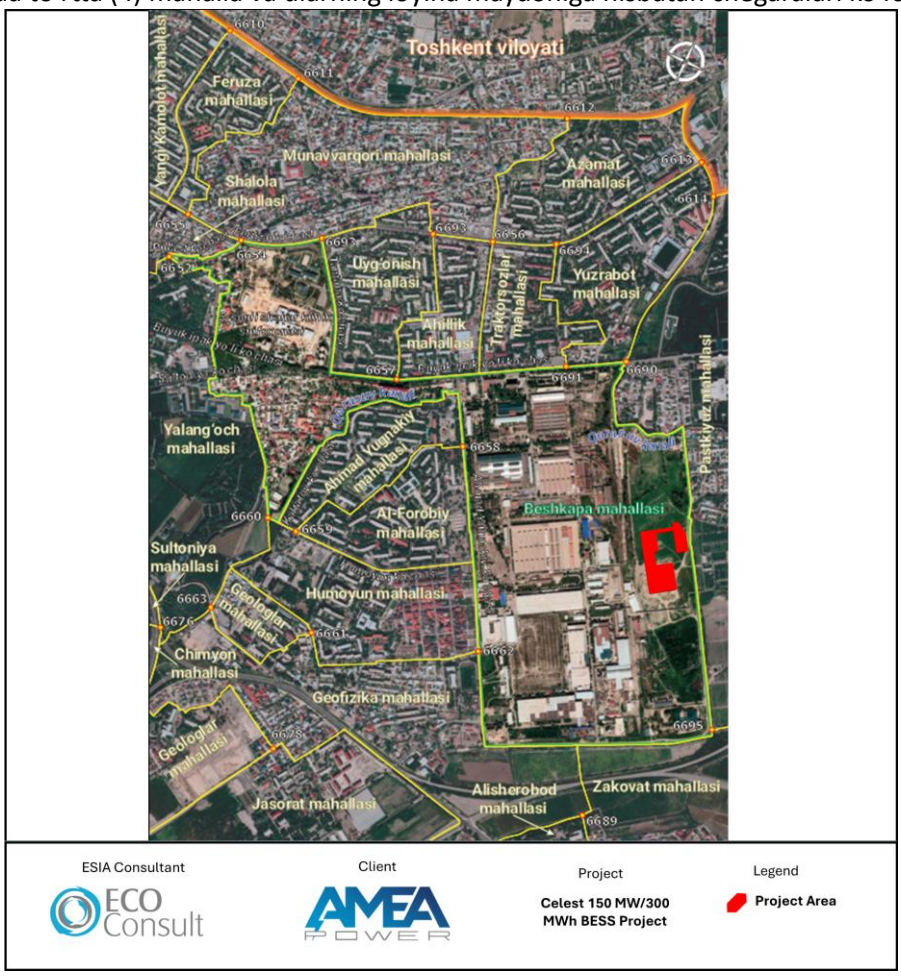

2-rasm: Loyiha maydoni va eng yaqin jamoalar

2.3 Loyiha komponentlari

2.3.1 BESS texnologiyasining umumiy tavsifi

Loyiha 150 MVt quvvatga ega Batareya Energiya Saqlash Tizimini (BESS) milliy elektr tarmog'iga ulanishga qaratilgan. BESS tarmoqni yanada barqaror qilishga va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. U ta'minot yuqori bo'lganda, masalan, quyosh yoki shamol energiyasi ishlab chiqarilayotganda, ortiqcha elektr energiyasini saqlaydi va elektr energiyasi talabi ta'minotdan yuqori bo'lganda uni tarmoqqa qaytarib beradi.

Tizim to'liq quvvatda ikki soatgacha va kamaytirilgan quvvatda yana olti soatgacha energiya chiqarishi mumkin, bu esa tarmoq ehtiyojlariga qarab jami sakkiz soatgacha elektr energiyasi beradi.

2.3.2 Batareya energiyasini saqlash tizimlari (BESS)

Avvalgi rasmda ko'rsatilganidek, BESS ning asosiy komponentlari quyida aniqlangan va muhokama qilingan.

- Quvvat Konvertatsiya Stansiyasi (PCS) elektr energiyasini o'zgartiradi va kuchlanishni oshiradi.
- Litiy-ion Batareyalar (BESS) elektr energiyasini saqlaydi.
- Energiya Boshqaruv Tizimi (EMS) quvvat oqimlarini nazorat qiladi, zaryadlanish holatini kuzatadi va saqlangan energiyadan samarali foydalanishni ta'minlaydi. Tizim zarur bo'lganda energiyani tarmoqqa chiqarishi yoki ortiqcha quvvatni o'zlashtirishi mumkin.
- Batareya “salomatligi” va yordamchi tizimlar uchun monitoring tizimlari (masalan, yongindan muhofaza, tutundan muhofaza, gazni aniqlash va boshqalar).

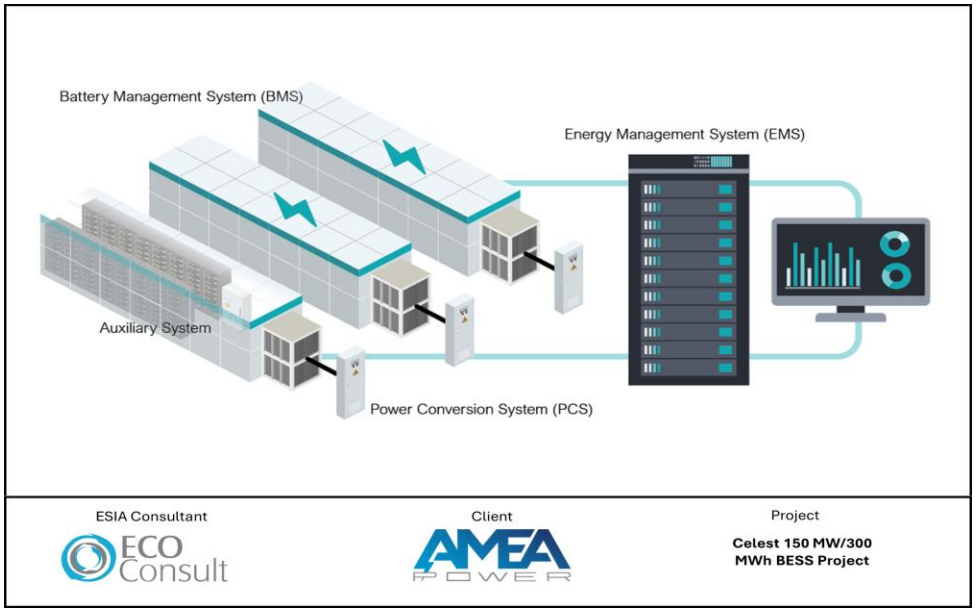

3-rasm: BESS ning asosiy komponentlari

2.3.3 Infratuzilma va kommunal xizmatlar

Quyida loyiha uchun talab qilinadigan asosiy infratuzilma va kommunal elementlari keltirilgan.

- Kichik stansiya: BESS inshootidan chiqarishni boshqarish uchun loyiha maydonchasi doirasida kichik stansiya quriladi.

- Elektr tarmog'iga ulanish: Loyiha yaqin atrofdagi Traktorsoz elektr podstansiyasiga 110 kV yer osti elektr uzatish liniyasi orqali ulanadi. Ulanish ishlari EPC pudratchisi tomonidan amalga oshiriladi, shundan so'ng u NEGUga topshiriladi. Liniya mavjud suv kanalini kesib o'tgan joylarda, u kabellarni ushlab turish uchun yerga ko'milgan himoya quvuri bo'lgan yer osti o'tkazgich tizimi orqali o'rnatiladi.
- Xizmat ko‘rsatish binosi: Loyiha ehtiyojlarini qondirish va tegishli standartlarga muvofiqligini ta’minlash uchun kommunal infratuzilma ta’minlanadi. Binoda ofislar va uch tagacha hojatxona va bir dush bo‘ladi.
- Kirish yo‘li va ichki yo‘l: Loyihaga loyiha chegarasi tashqarisidagi mavjud yo‘l tarmog‘iga ulanadigan yagona mavjud yo‘l orqali kirish amalga oshiriladi va hozirda asfaltlanmagan (asosiy qoplama) yo‘ldan o‘tadi. Mavjud ma'lumotlarga ko'ra, ushbu yo'l yaqin orada mahalliy tuman tomonidan ta'mirlanishi kutilmoqda. Kirish yo'li loyiha maydoniga olib boradi, u yerda yangi ichki yo'l quriladi.
- Suv ta’minoti: EPC pudratchisi suvni sotib olish uchun mas’ul bo‘ladi, u yuk mashinalari orqali maydonchaga yetkaziladi. Suvning aniq manbai keyinroq belgilanadi.

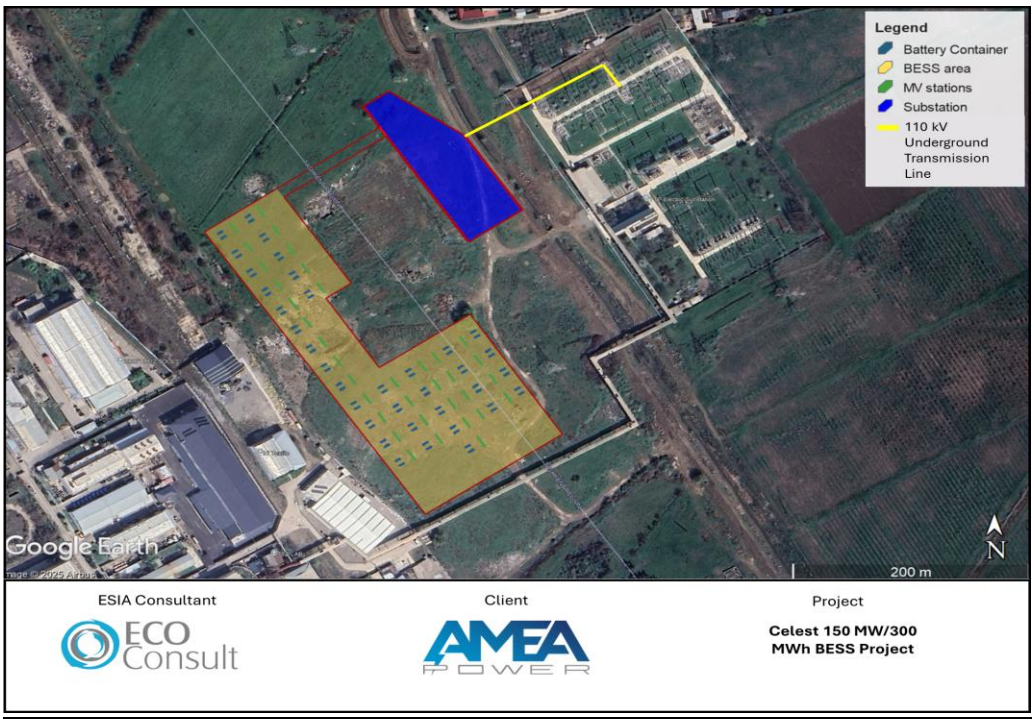

4-rasm: Celest BESS loyihasi komponentlari va joylashuvi

5-rasm: Suv kanali

2.4 Loyiha faoliyatiga umumiy nazar

2.4.1 Rejalashtirish va loyihalash bosqichi

Ushbu bosqich quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- Loyihani rivojlantirish uchun barcha zarur tadqiqotlarni yakunlash. Bunga ESIA, topografiya tadqiqoti, geotexnik tadqiqot va boshqalar kiradi;
- Xalqaro moliya institutlaridan (IFI) zarur moliyalashtirishni olish va yakunlash;
- Zarur ruxsatnomalarni olish;
- EPC pudratchisini va batareya yetkazib beruvchisini (Gotion) tayinlash; va
- Batafsil dizayn va joylashtirish talablarini tayyorlash.

2.4.2 Qurilish bosqichi

Qurilish bosqichida amalga oshiriladigan odatiy faoliyatlar quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- Loyiha jamoasi va uskunalarini maydonchaga safarbar qilish va ishchilarni ishga olish;
- Vaqtinchalik inshootlar uchun mobilizatsiya ishlari (masalan, ofislar);
- BESS komponentlari (ya'ni, konteynerlar) yuk mashinalari yordamida loyiha maydoniga avtomobil yo'li orqali tashiladi. Bu og'ir yuk bo'ladi, lekin standart yuk tashish konteyneri ichida bo'ladi.
- Batareya konteyneri poydevorlarini o‘rnatish uchun maydonchani tayyorlash, so‘rovnoma ishlari, maydonchani tozalash, tekislash, tekislash, cheklangan qazish va sement ishlarini o‘z ichiga oladi;
- Poydevorlar va kabel xandaqlari uchun qazish va qayta to‘ldirish ishlari;
- BESS komponentlarini, jumladan, batareya konteynerlarini, tegishli elektr va quvvatni o'zgartirish tizimlarini, transformatorlarni va yordamchi infratuzilmani o'rnatish, ehtimol, joyida ko'chma kranlardan foydalanish;

- Kichik stansiya va bino infratuzilmasini va boshqalarni rivojlantirish uchun qurilish ishlari, elektr ishlari va mexanik ishlarni o‘z ichiga oluvchi qurilish ishlari; va
- Vaqtinchalik inshootlarni foydalanishdan chiqarish.

2.4.3 Faoliyat bosqichi

- BESS loyihalari odatda muntazam profilaktik, bashoratli va tuzatuvchi texnik xizmat ko'rsatishni talab qiladi. Ushbu loyiha uchun BESS komponentlarini ishlatish va texnik xizmat ko'rsatish BESS OEM tomonidan keng qamrovli Uzoq muddatli xizmat ko'rsatish shartnomasi (LTSA) asosida amalga oshiriladi. Boshqa komponentlarni (asosan podstansiyani) ishlatish va texnik xizmat ko'rsatish AMEA Texnik Xizmatlari (ATS) tomonidan boshqariladi.
- Texnik xizmat ko‘rsatish maxsus jamoa orqali ham amalga oshiriladi. Minimal bo‘lsa-da, texnik xizmat ko‘rsatish faoliyati batareya tizimini tekshirish, issiqlik boshqaruvi tizimiga xizmat ko‘rsatish, invertor va elektr komponentlarini tekshirish, dasturiy ta’minotni yangilash va xavfsizlik tizimini sinashni o‘z ichiga olishi mumkin.

2.4.4 Foydalanishdan chiqarish bosqichi

BSSA shartnomasiga ko‘ra, loyiha 15 yil davomida faoliyat ko‘rsatishi kutilmoqda. BESS ni to‘liq foydalanishdan chiqarish holatida, batareya qopqoqlari va tegishli uskunalar olib tashlanadi, komponentlarga ajratiladi va maydonchadan olib chiqiladi.

2.5 Loyiha jadvali

Ishlab chiquvchi tomonidan aytilganidek, loyiha jadvali 2025-yilning 4-choragidan 2026-yilning 1-choragigacha rejalashtirish va loyihalash bosqichini, keyin 2026-yilning 1-choragidan 2027-yilning 4-choragigacha qurilishni o‘z ichiga oladi. Tijorat faoliyatini boshlash sanasi (COD) 2027-yilning 4-choragida kutilmoqda. Loyiha faoliyat boshlanganidan keyin 15 yil davomida ishlash uchun mo‘ljallangan.

2.6 Ishchi kuchiga qo‘yiladigan talablar

Qurilish va faoliyat bosqichlarida loyiha uchun talab qilinadigan taxminiy ishchi kuchi quyidagicha; ammo, bu loyihaning keyingi bosqichida tasdiqlanadi.

- Qurilish bosqichining eng yuqori cho'qqisida taxminan 12 oy davom etadigan 200 ga yaqin ish o'rni. Bunga asosan 80 ta malakali ish o'rni (muhandislar, texniklar, maslahatchilar, tadqiqotchilar va boshqalarni o'z ichiga oladi) va 120 ta yarim malakali va malakasiz ish o'rinlari (masalan, ishchilar, xavfsizlik xodimlari, xo'jalik ishlari nazoratchisi va boshqalar) kiradi.
- 15 yil davomida faoliyat yuritish bosqichida taxminan 15 ta to'liq ish kuni. Bunga taxminan 5 ta malakali ish o'rni (masalan, muhandislar, texniklar, ma'muriy xodimlar va boshqalar), 5 ta yarim malakali va 5 ta malakasiz ish o'rni (masalan, xavfsizlik xodimlari, haydovchilar va boshqalar) kiradi.

Ishlab chiquvchi mahalliy hamjamiyat a'zolarini o'z ichiga olgan shaffof yollash tartib-qoidalariga rioya qilishga sodiqdir. Bundan tashqari, Ishlab chiquvchi jamoat a'zolari ish uchun zarur bo'lgan ko'nikma va fazilatlarga ega bo'lgan taqdirda, iloji boricha mahalliy hamjamiyat a'zolarini yollashga intiladi. Ishga yollash O'zbekiston qonunchiligiga muvofiq, ish uchun ko'nikma va fazilatlarni adolatli baholash asosida amalga oshiriladi.

2.7 Hududdagi boshqa loyihalar

Loyiha maydonchasi Traktorsoz kichik stansiyasining (unga ulanadigan) yonida joylashgan bo‘lib, u 1985-yilda ishga tushirilgan. Shuningdek, loyiha maydonchasi atrofida elektr infratuzilmasi, asosan havo uzatish liniyalari (OHTL) va havo tarqatish liniyalari (OHDL) mavjud.

Loyiha maydonining janubiy qismlari tijorat subyektlari va cheklangan ishlab chiqarish hajmiga ega kichik yengil sanoat korxonalaridan iborat "Kichik sanoat zonasi" (KSZ) deb nomlanuvchi sanoat hududi bilan o'ralgan. Bunga plastmassa bilan bog'liq ishlab chiqarish, karton qutilar ishlab chiqarish, omborlar va boshqalar bilan shug'ullanadigan korxonalar kiradi. Bu hududda og'ir sanoat faoliyati mavjud emas.

Loyiha maydonchasining shimolida turarjoy hududi joylashgan.

6-rasm. Loyiha maydoni atrofidagi OHTL

3. BOSHLANG‘ICH EKOLOGIK VA IJTIMOIY SHAROITLAR VA TA’SIRLARNING QISQA MAZMUNI

3.1 Kirish

ESIA atrof-muhit va ijtimoiy asoslar bo‘yicha kompleks tadqiqotlarni, shuningdek potensial ta’sirlarning baholanishini o‘z ichiga oldi. Muhim ta’sirlar aniqlangan joyda, tegishli kamaytirish choralari ishlab chiqildi, qolgan ta’sirlarning ahamiyati ham baholandi.

ESIA muhandislar va dizaynerlarga taklif qilingan loyiha ta'sir qilishi mumkin bo'lgan asosiy ekologik va ijtimoiy resurslarning sezgirligi haqida qimmatli ma'lumotlar berdi. Natijada, loyiha taklifi ushbu sezgirliklarni hisobga olish va iloji boricha atrof-muhitga salbiy ta'sirlarning oldini olishga qaratilgan holda ishlab chiqildi. Asosiy dastlabki natijalar va ta'sirni baholash quyida batafsilroq tavsiflangan.

3.2 Boshlang‘ich ekologik va ijtimoiy sharoitlar va ta’sirlar

3.2.1 Yerdan foydalanish

Asosiy ko'rsatkich

Loyiha yerlari davlat mulki bo'lib, Energetika vazirligi yurisdiksiyasiga kiradi. Shuning uchun, Loyiha uchun yerlarni tortib olish yoki sotib olish jarayoni amalga oshirilmaydi.

Loyiha hududida o'tmishdagi qurilish qoldiqlari, jumladan, kichik uy inshootlari va tashlab ketilgan ko'rinadigan boshqa inshootlarning qoldiqlari qayd etildi. Loyiha hududida ikkita (2) shunday inshoot qoldiqlari kuzatildi. Hokimlik va mahalliy Mahalla vakili bularning avvalgi yakka tartibdagi uy-joy qurilishi qoldiqlari ekanligini va hozirda tashlab ketilganligini tasdiqladi. Quyidagi rasmlarda ushbu 2 inshootning Loyiha hududidagi joylashuvi va maydondan olingan fotosuratlar ko'rsatilgan.

Bundan tashqari, Favqulodda vaziyatlar va atrof-muhitni muhofaza qilish guruhi tomonidan amalga oshirilgan tashrif davomida Loyiha hududi bo'ylab sochilgan chiqindilar, jumladan, nafaqat eski qurilish materiallari qoldiqlari, balki maishiy chiqindilar ham borligi aniqlandi. Aholi Loyiha hududining ayrim qismlaridan norasmiy chiqindilarni tashlash joyi sifatida foydalanishga o'xshaydi. Ushbu potentsial zararli materialni tozalash Loyihaning ijobiy natijasi bo'ladi.

Shuningdek, maydonchaga tashrif Loyiha hududida jismoniy yoki iqtisodiy faoliyatni o'z ichiga olgan rasmiy yerlardan foydalanish yo'qligini tasdiqladi. Biroq, norasmiy va mavsumiy chorva mollarini o'tlatish kuzatildi, bu mahalliy jamoalar bilan maslahatlashuvlar orqali ham tasdiqlandi. 7 chorvador muntazam ravishda Loyiha hududidan mavsumiy o'tlatish faoliyati uchun foydalanadi.

7-rasm: Loyiha maydonidagi ikkita (2) inshoot qoldiqlari

Ta'sirlarni baholash

Yuqoridagilarni hisobga olgan holda, quyidagi yerdan foydalanish ta’sirlari kutilmoqda:

- Yer sotib olishning hech qanday ta'siri kutilmaydi, chunki yer 2018-yildan beri davlat mulki bo'lib kelgan va sobiq yer foydalanuvchilariga kompensatsiya to'langan va mahalliy qonunchilikka muvofiq boshqa joyga ko'chirilgan.
- Loyiha mahalliy xonadonlarning norasmiy, mavsumiy yaylov faoliyatiga ta'sir qiladi, natijada ilgari tirikchilikni ta'minlash uchun foydalanilgan tabiiy resurslardan foydalanish cheklangan bo'ladi. Ta'sirlangan foydalanuvchilarning yerga qonuniy egalik huquqi yo'qligi va uchastkada hech qanday jismoniy aktivlar yoki ekinlar mavjud bo'lmasa-da, kirishning cheklanishi YTTBning Ekologik va ijtimoiy talablari (ESR) 5 da belgilanganidek, iqtisodiy ko'chish holatini tashkil qiladi.

Quruvchi tashkilot O‘zbekiston qonunchiligi, shuningdek EBRD ESR 5 ga muvofiq tirikchilikni tiklash rejasini (LRP) ishlab chiqqan va amalga oshiradi. LRP quyidagi asosiy vazifalarni o'z ichiga oldi: manfaatdor tomonlar bilan aloqalar va shikoyatlarni boshqarish, ijtimoiy-iqtisodiy bazaviy aholini ro'yxatga olish, turmush darajasini tiklashni rejalashtirish choralarini ishlab chiqish va oshkor qilish, muvofiqlik va huquqlar doirasini ishlab chiqish va LRP hujjatini tayyorlash.

3.2.2 Geologiya, gidrologiya va gidrogeologiya

Loyiha maydonidagi tuproq qum, loy va loy qatlamlaridan iborat. Suv yer yuzasidan unchalik uzoq bo'lmagan joyda joylashgan bo'lsa-da, hududdagi chuqurroq yer osti suvlari ko'pincha sho'r va keng qo'llanilmaydi. Ushbu hudud seysmik faol zonada joylashgan bo'lib, bu Loyiha loyihasida hisobga olingan.

Loyiha chegarasida doimiy daryolar yoki soylar yo'q. Biroq, Loyiha maydoni va podstansiya o'rtasida qishloq xo'jaligi yerlarini sug'orishda ishlatiladigan kengroq kanallar tarmog'iga ulanadigan kichik drenaj kanali mavjud. Ushbu hudud nisbatan tekis va suv toshqini tekisligida joylashgan emas. Kuchli yog'ingarchilikdan keyin past hududlarda mahalliy ko'lmaklar paydo bo'lishi mumkin, ammo umumiy suv toshqini xavfi past deb hisoblanadi.

Ta'sirlarni baholash

Yuqoridagilarni inobatga olgan holda, quyidagi ta'sirlar kutilmoqda:

- Noto'g'ri chiqindilar, oqava suvlar yoki xavfli materiallarni boshqarish natijasida tuproqning ifloslanishi.
- Chiqindilar yoki xavfli moddalar to'g'ri ishlatilmasa, yer osti suvlarining ifloslanish xavfi.
- Qurilish vaqtida tuproqning buzilishi, eroziya va cho'kindilarning yaqin atrofdagi kanallarga oqib tushishi.

Yengillashtirish choralari

Ishlab chiquvchi ushbu xavflarning oldini olish va ularni nazorat qilish uchun quyidagilarni o'z ichiga olgan, ammo ular bilan cheklanmagan holda, yumshatish choralarini ko'radi:

- Barcha chiqindi oqimlari to'planib, tasdiqlangan poligonlarga, qayta ishlash inshootlariga yoki oqava suvlarni tozalash inshootlariga yuborilishini ta'minlash.
- Chiqindilarni quruqlikka tashlashni taqiqlash va joyida yetarli miqdorda xavfsiz chiqindi konteynerlarini ta'minlash.
- Oqishning oldini olish uchun septik rezervuarlar yaxshi yopilganligiga ishonch hosil qilish.
- Xavfli materiallarning tuproqqa yoki kanallarga to'kilishini oldini olish uchun xavfsiz, suv o'tkazmaydigan, yopiq va yaxshi boshqariladigan inshootlarda saqlanishiga ishonch hosil qilish.
- Joyida yaxshi tozalash amaliyotlarini joriy etish va hosil bo'lgan chiqindilarning yozuvlarini yuritish.
- Qazishdan oldin tuproqning yuqori qatlami va pastki qatlamini qutqarish va alohida zaxiralash.
- Eroziya va cho'kindilarni nazorat qilish choralarini o'rnatish (masalan, loy to'siqlari, shag'al).
- Ish joylari atrofidagi oqova suvlarni xavfsiz ravishda yo'naltirish va iloji bo'lsa, tabiiy drenajni taqlid qilish uchun drenajni loyihalash.

3.2.3 Biologik xilma-xillik

Loyiha hududi va uning atrofidagi asosiy biologik xilma-xillik yashash joylari, o'simlik va hayvonot dunyosini qayd etish uchun stol usti tadqiqotlari va dala tadqiqotlari orqali baholandi. Loyiha hududi asosan o'zgartirilgan yashash joyi bo'lib, mahalliy o'simlik va hayvonot dunyosi cheklangan.

Flora va yashash joylari nuqtai nazaridan, Loyiha hududi asosan yaylov faoliyati va vayronalar tufayli o'zgartirilgan. Bundan tashqari, hech qanday asosiy yoki muhim gul turlari qayd etilmagan, ularning

barchasi mahalliy va keng tarqalgan deb hisoblangan. Loyiha hududida bir nechta mahalliy daraxt turlari mavjud bo'lib, ular ko'p yillar oldin manzarali daraxtlar sifatida ekilgan bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, qayd etilgan barcha hayvonot turlari asosan keng tarqalgan va keng tarqalgan.

Ta'sirlarni baholash

Yashash joylari va turlarga potentsial ta'sirlar kam, chunki hudud to'liq o'zgartirilgan va muhim yashash joyi mavjud emas. Qurilish va ekspluatatsiya paytidagi ta'sirlar yashash joylarining ozgina yo'qolishi, ifloslanish xavfi va invaziv turlarning kirib kelishini o'z ichiga oladi, bularning barchasi past va boshqarilishi mumkin deb hisoblanadi. Loyiha havo liniyalarini o'z ichiga olmaydi va shuning uchun qushlarning to'qnashuvi yoki elektr toki urishi kabi xavflar kutilmaydi.

Yengillashtirish choralari

Loyiha bir qator yumshatish va boshqarish choralarini, jumladan, amalga oshiradi:

- Mahalliy talablarga muvofiq loyiha maydonchasidan daraxtlarni olib tashlash uchun kompensatsiya.
- Qurilish oyining izidan tashqarida yashash joylarining yo‘qotilishining oldini olish uchun ishchi hududlarni chegaralash.
- Drenaj kanali kabi ta’sirchan elementlar yaqinida boshqariladigan yoritish.
- O‘simliklarni yig‘ish va yovvoyi tabiatni ovlashni taqiqlash.
- Maydonchada tezlik chegaralarini va xavfsiz transport vositalarini boshqarishni ta’minlash.
- Xodimlarni bioxilma-xillikni muhofaza qilish bo'yicha o'qitish va joylarda tanishtirish.

3.2.4 Arxeologiya va madaniy meros

Dafn etilgan arxeologik qoldiqlarning mavjudligini baholash uchun mutaxassislar tomonidan arxeologik va madaniy merosni baholash va joyni o'rganish amalga oshirildi.

loyiha hududida hech qanday arxeologik yoki madaniy joylar aniqlanmadi. Mahalliy jamoalar bilan maslahatlashuvlar ham hududda ma'lum arxeologik yoki madaniy meros joylari yo'qligini tasdiqladi. Shuning uchun, yer usti arxeologiyasi yoki madaniy meros joylariga nisbatan hech qanday ta'sir yo'q.

Shunga qaramay, agar qurilish ishlari noto'g'ri boshqarilsa, dafn etilgan qoldiqlarning tasodifiy topilmalari ehtimoli pastligicha qolmoqda. Buni yumshatish uchun ESIA qurilishni darhol to'xtatish, hududni to'sish, tegishli belgilar qo'yish va Madaniyat vazirligiga xabar berishni talab qiladigan tasodifiy topilmalar protseduralarini joriy etishni talab qiladi.

3.2.5 Havo sifati va shovqin

Loyiha maydonida havo sifati va shovqinni monitoring qilish dasturi amalga oshirildi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, ifloslantiruvchi moddalar va shovqin darajasi mahalliy va xalqaro chegaralar doirasida.

Qurilish ishlari, jumladan, yerni tozalash, tekislash, qazish yaqin atrofdagi turar-joy va tijorat hududlariga ta'sir qiluvchi vaqtinchalik chang, emissiya, shovqin va tebranishga olib kelishi mumkin. Yumshatuvchi choralar faol hududlarni sug'orish, zaxiralarni qoplash, transport vositalarining tezligini cheklash, texnikani shovqinni bostiruvchi vositalar bilan ta'minlash va yaqin atrofdagi jamoalar va sanoat korxonalariga chang

yoki shovqin bilan bog'liq har qanday tashvishlar haqida xabar berish imkonini beruvchi manfaatdor tomonlarning shikoyat mexanizmini joriy etishni o'z ichiga oladi.

Ishlash bosqichida havo sifatiga ta'sir qilish uchun BESS tizimlari polixlorlangan bifenil (PCB) yoki ozon qatlamini yemiruvchi moddalar (ODS) ning ajralib chiqishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Biroq, loyiha bunday moddalarni ishlatmaslikka sodiqdir, chunki ular O'zbekiston imzolagan xalqaro konventsiyalar bilan taqiqlangan.

Ish paytida shovqin ta'siri nuqtai nazaridan, BESS tizimlari shovqin darajasining oshishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. ESIA doirasida, Loyiha maydonidan eng yaqin turar-joy birligidagi shovqin darajasini aniqlash uchun shovqin ta'siri modeli amalga oshirildi (quyidagi rasmda ko'rsatilgan). Shovqin modeli eng yomon holat farazlarini hisobga olish modeli shuni ko'rsatadiki, shovqin darajasi mahalliy chegaralarga, shuningdek, WBG Umumiy EHS ko'rsatmalariga muvofiq kunduzgi va tungi vaqtda tegishli chegaralar ichida bo'ladi va shuning uchun hech qanday shovqin to'siqlari yoki qo'shimcha yumshatish choralari talab qilinmaydi. Model natijalarini tekshirish va tasdiqlash uchun operatsion bosqichda monitoring o'tkaziladi.

8-rasm: Loyiha maydonidan eng yaqin turar-joy binosi

3.2.6 Infratuzilma va kommunal xizmatlar

Suv resurslari va kommunal xizmatlar

Qurilish va ekspluatatsiya paytida ichimlik suvi (masalan, ichimlik) va ichimlik suvi bo'lmagan maqsadlarda (masalan, changni bostirish) talab qilinadi. Suvga bo'lgan ehtiyoj minimal va litsenziyaga ega tankerlar orqali yetkazib berilishi mumkin. Suvni tejash choralarini, jumladan, quruq tozalash usullari va suvni tejaydigan armaturalarni amalga oshirish uchun Suvni boshqarish rejasi ishlab chiqiladi.

Chiqindilarni boshqarish

Qattiq chiqindilar, oqava suvlar va xavfli chiqindilar minimal miqdorda bo'ladi va vakolatli poligonlar va OSTKlar orqali boshqariladi. Loyiha standartlariga muvofiq chiqindilarni kamaytirish, qayta ishlash, qayta ishlatish va to'g'ri yo'q qilishni qamrab oluvchi qurilish va ekspluatatsiya uchun Chiqindilarni boshqarish rejasi tayyorlanadi.

Faoliyat / xizmat muddati tugashida batareya chiqindilarini boshqarish

Batareya chiqindilarini noto'g'ri ishlatish tuproq/suv ifloslanishiga, sog'liq uchun xavf tug'dirishi va tartibga solish qoidalariga rioya qilmaslikka olib kelishi mumkin. Batareyani ishdan chiqarishdan oldin yoki shikastlangan taqdirda, yo'q qilish rejasi tayyorlanadi.

- (i) Litsenziyalangan korxonalarda qayta ishlash imkoniyatlarini baholash.
- (ii) Yig'ish va qayta ishlash xarajatlarini baholash.
- (iii) Xalqaro konventsiyalarga (Bazel konvensiyasi) rioya qilinishini ta'minlash.
- va (iv) mavjud bo'lgan eng yaxshi texnologiyalarga muvofiq xavfsiz tashish, foydalanishdan chiqarish, qadoqlash va qayta ishlash uchun OEM tasdiqini o'z ichiga oladi

Yo'l harakati va transport

Loyihaning eng yuqori trafik miqdori kuniga taxminan 25 ta transport vositasini tashkil etadi, bu esa mavjud avtomagistral sig'imi va Kichik sanoat zonasi (KSZ) ichidagi kirish yo'lining minimal oshishini anglatadi. ESIA shuningdek, tezlikni oshirish, xavfli haydash yoki haydovchining beparvoligi tufayli yuzaga kelishi mumkin bo'lgan yo'l-transport hodisalari bilan bog'liq sog'liq va xavfsizlik xavflarini ham aniqlaydi. Pudratchi tomonidan har qanday transport faoliyatidan oldin, jumladan, transportni boshqarish tartib-qoidalari, Transport vazirligi bilan maslahatlashuvlar va logistikani boshqarish uchun jalb qilishdan oldin Yo'l harakati va transport rejasi tayyorlanadi. Quyidagi 9-rasmda Loyiha maydoniga kirish yo'llari variantlari keltirilgan. Kichik sanoat zonasi (KSZ) ichida joylashgan yashil yo'l allaqachon konteynerlar va boshqa og'ir yuklarni tashish uchun foydalanilmoqda. Eng maqbul transport variantini aniqlash uchun EPC pudratchisi tomonidan to'liq transport va logistika tadqiqoti o'tkaziladi. EPC pudratchisi shuningdek, loyiha bilan bog'liq uskunalarni tashish natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan har qanday yo'l shikastlanishini tuzatish uchun javobgar bo'ladi.Yo'llar va avtomagistrallar.

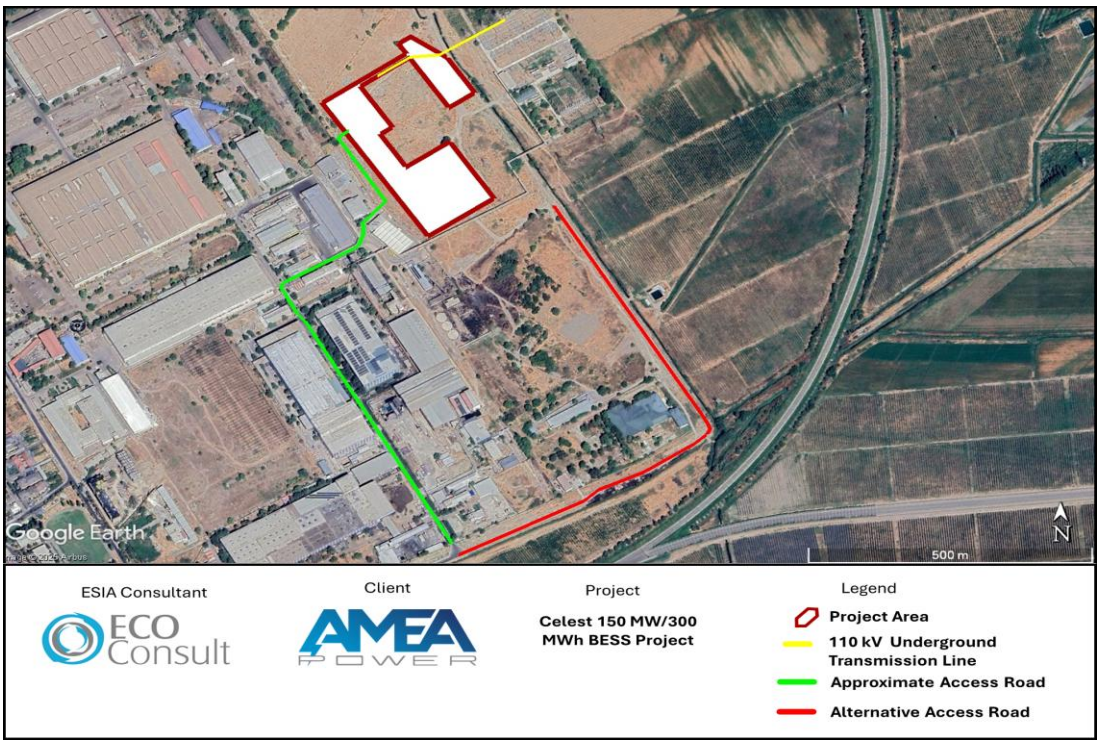

9-rasm: Kirish yo’li

3.2.7 Ishchilarning farovonligi, sog‘lig‘i va xavfsizligi

Qurilish va ekspluatatsiya bosqichlarida potentsial ta'sirlar asosan quyidagilar bilan bog'liq.

- Mehnat salomatligi va xavfsizligi xavflari balandlikda ishlash, mashinalarni ko'chirish, yopiq joylarda ishlash, xavfli materiallar bilan ishlash va yong'in yoki elektr toki urishiga duchor bo'lish natijasida yuzaga keladi. ESIA pudratchi va loyiha operatoridan loyiha va maydonga xos Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik rejasini (OHSP) hamda Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va ularga javob berish rejasini (EPRP) ishlab chiqish va amalga oshirishni talab qiladi.

- Ishchilar uchun yetarli turar joy yo'qligi ishchilarning farovonligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi, masalan, haroratni yetarli darajada nazorat qilish, oziq-ovqat va ichimliklar uchun jinsga qarab ajratilgan sharoitlar, kir yuvish xonalari va boshqa muhim xizmatlarning yo'qligi. Bundan tashqari, ijtimoiy va madaniy ehtiyojlarni hisobga olmaydigan turar joy ishchilarning farovonligiga ta'sir qiladi. ESIA xodimlarning farovonligi va xavfsizligini ta'minlash uchun Turar joyni boshqarish rejasini ishlab chiqishni talab qiladi.

- Agar ishchi kuchini boshqarish tegishli tarzda amalga oshirilmasa, mehnat va inson huquqlari bilan bog'liq xavflar, jumladan, asosiy mehnat standartlarining buzilishi (masalan, bolalar mehnati, majburiy mehnat, ortiqcha ish vaqti, adolatsiz shartnomalar yoki pasportni ushlab turish) yuzaga kelishi mumkin. Kamsitish, ta'qib va zo'ravonlik xavflari (shu jumladan, gender asosidagi zo'ravonlik va ta'qib (GBVH) yoki jinsiy ekspluatatsiya, zo'ravonlik va ta'qib (SEAH). ESIA Mehnat va mehnat sharoitlarini boshqarish rejasini (LWCMP) ishlab chiqishni talab qiladi, bu rejaga adolatli ish sharoitlari, ishchilarning shikoyat mexanizmlari, xulq-atvor kodekslari kiradi.

3.2.8 Жамоанинг соғлиғи, хавфсизлиги ва ҳимояси

Qurilish va ekspluatatsiya jarayonida Loyiha quyida keltirilganidek, boshqarish va yumshatishni talab qiladigan favqulodda vaziyatlar, xavfsizlik, himoya va jamoatchilik bilan bog'liq xavflarni keltirib chiqarishi mumkin:

- Qurilish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlar xavflari yong'in, elektr toki urishi, yoy chaqnashi, kimyoviy moddalarning to'kilishi, narsalarning tushishi va mashinalar bilan bog'liq baxtsiz hodisalarni o'z ichiga oladi. Qurilish maydonchasida xavfli materiallarni to'g'ri saqlash, PPE dan foydalanish, uskunalarning xavfsizligini tekshirish, nazorat ostida kirish va xavfsiz ish tartiblarini o'z ichiga olgan xavfsizlik choralari ko'riladi. Qurilish bosqichidagi EPRP o'qitilgan yordamchilar, favqulodda vaziyatlar bo'yicha mashqlar va favqulodda vaziyatlar xizmatlari bilan muvofiqlashtirishni o'z ichiga oladi.

- Foydalanish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlar xavflari yong'in/issiqlik qochqini, portlash, yoy chaqnashi, elektr toki urishi va xavfli gaz chiqishini o'z ichiga oladi. BESS ko'p qatlamli himoyaga ega bo'ladi (hujayra/modulni boshqarish, gaz/tutun/issiqlikni aniqlash, 24/7 monitoring va boshqalar). EPRP o'qitilgan yordamchilar, mashqlar va favqulodda vaziyatlar xizmatlari bilan muvofiqlashtirishni o'z ichiga oladi.

- Qurilish va ekspluatatsiya paytida ruxsatsiz kirishdan kelib chiqadigan xavflar elektr toki urishi, kuyishlar, yo'l-transport hodisalari yoki kimyoviy moddalar ta'siriga olib kelishi mumkin. Xavfsizlikni boshqarish rejasi (SMP) maydonga kirishni boshqarishni (to'siqlar, nazorat punktlari) o'rnatadi va manfaatdor tomonlarning xabardorligini oshiradi.

- Xavfsizlik xodimlarining noto'g'ri boshqaruvi mahalliy jamoalarga ta'sir qilishi mumkin. SMP tekshiruv, xulq-atvor qoidalari, kuch ishlatish bo'yicha kirish treningi, xavfsizlik va inson huquqlari bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini o'z ichiga oladi. Loyiha operatori shunga o'xshash operatsiya rejasini amalga oshiradi.

- Qurilish paytida ishchilar oqimi kasallik, ijtimoiy illat va GBVH/SEAH xavfini oshirishi mumkin. ESIA shikoyatlarni boshqarish uchun, jumladan, GBVH/SEAH uchun maxsus protseduralarni o'z ichiga olgan Jamiyat shikoyatlari mexanizmini talab qiladi. Shuningdek, ishchilar oqimi rejasi amalga oshiriladi, u quyidagilarni o'z ichiga oladi: markazlashtirilgan turar joy, ishga qabul qilishdan oldin va ish paytida tibbiy ko'riklar, joydagi gigiena va sanitariya choralari, shuningdek, keng tarqalgan yuqumli va yuqumli kasalliklar xavfi bo'yicha treninglar va xabardorlikni oshirish sessiyalari, shuningdek, GBVH/SEAH hodisalarining oldini olish va xabar berish.

- BESS va yer osti 110 kV liniyasining elektr va magnit maydoni (EMF) ta'siri o'rab qo'yish va himoya qilish tufayli minimal bo'lib, xalqaro jamoat ta'sir qilish chegaralaridan ancha past bo'lib qolmoqda.

- Qo'shni sanoat hududidan o'tadigan materiallar va og'ir texnikani tashish bilan bog'liq potentsial muammolar (yuqoridagi 3.2.6-bo'limga qarang);

- Mavjud noqonuniy chiqindilarni (chiqindilarni tashuvchi) maydonning shimolidagi hududlarga ko'chirish ehtimoli, bu esa mavsumiy yaylov uchun yerlardan foydalanadigan chorvadorlarga ta'sir qilishi mumkin. Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik faoliyati doirasida mahalliy jamoalarda noqonuniy chiqindilarni tashlashning oldini olish bo'yicha xabardorlik oshiriladi.

3.2.9 Ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar

Loyihaning asosiy ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri mahalliy jamoalar uchun potentsial ish o'rinlarini yaratishdir, garchi bu Loyiha faoliyatining tabiati bilan cheklangan bo'lsa ham. Qurilish va ekspluatatsiya jarayonida

Loyiha kamida bir oz mahalliy ish bilan ta'minlashi kutilmoqda (ishchi kuchiga bo'lgan talablar uchun 6.6-bo'limga qarang).

Agar bandlik va ta'minot bilan bog'liq ishlar shaffof bo'lmasa, kutilgan natijalar boshqarilmasa yoki imkoniyatlar asosan mahalliy hududdan tashqaridan olinsa, potentsial salbiy ta'sirlar paydo bo'lishi mumkin. Ta'sirlar asosan ijobiy bo'lsa-da, foydani oshirish uchun quyidagi choralar tavsiya etiladi:

- Mahalliy jamoalarni Loyiha yangiliklari, jumladan, bandlik va ta'minot imkoniyatlari haqida rasmiylar va jamoat kanallari orqali xabardor qilib turish.
- Adolatli, shaffof va inklyuziv yollashni ta'minlash uchun mahalliy aholi va ayollarga ko'nikma va malakaga asoslangan holda ustuvorlik berish uchun Mahalliy ishga yollash va ishga yollash tartibini joriy etish.
- Mahalliy aholi va kichik biznes uchun maksimal darajada foyda olish uchun trening va yordam ko'rsatish.
- Mahalliy ehtiyojlarni qo'llab-quvvatlash uchun Jamiyat investitsiyalari va rivojlanish rejasini ishlab chiqish.
- Manfaatdor tomonlar bilan aloqalar rejasi (SEP) bilan muvofiqlashtirilgan, jamoatchilik ishtiroki va mahalliy bandlik bilan bog'liq tashvishlar yoki shikoyatlarni hal qilish uchun shikoyat mexanizmini saqlab qolish.

4. ATROF-MUHIT VA IJTIMOIY BOSHQARUV HAMDA MONITORING

ESIA loyihaning qurilish, faoliyat va foydalanishdan chiqarish bosqichlarida atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlarni boshqarish va monitoring qilish uchun tuzilgan yondashuvni ta’minlovchi Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasini (ESMP) o‘z ichiga oladi. ESMP potensial ta’sirlarni qabul qilinishi mumkin bo‘lgan darajalarga yo‘qotish yoki kamaytirish uchun mo‘ljallangan kamaytirish choralarini, shuningdek bu choralar samarali amalga oshirilishini ta’minlash uchun monitoring choralarini belgilaydi.

Qurilish va faoliyat davomida aniq faoliyatlar, ko‘rsatkichlar va atrof-muhit hamda ijtimoiy retseptorlar monitoring qilinadi. Ushbu monitoring kuzatuv va qayd qilishni yoki batafsilroq ma’lumotlar yig‘ish va namuna olishni o‘z ichiga olishi mumkin. Qurilish va faoliyat bosqichlarida pudratchi va operatoridan monitoring hisobotlari talab qilinadi. Monitoring natijalari agar mavjud bo‘lsa, uzoq muddatli kumulyativ ta’sirlarni baholash uchun foydali bo‘ladi. Agar muammolar davom etsa, moslashuvchan yumshatish choralari qo'llanilishi mumkin.

5. ATROF-MUHIT VA IJTIMOIY BOSHQARUV TIZIMI (ESMS)

Loyiha va maydonga xos bo'lgan hamda ESMP talablariga asoslangan va ularni hisobga olgan holda Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi tayyorlanadi. ESMS ishlab chiquvchi, EPC pudratchisi va loyiha operatori tomonidan tayyorlanadi. ESMS har bir subyekt uchun tegishli ravishda to'liq rejalarni o'z ichiga oladi, masalan, suvni boshqarish rejasi, transport va transportni boshqarish rejasi, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik rejasi, favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va javob berish rejasi va boshqalar.

6. ATROF-MUHIT VA IJTIMOIY HARAKATLAR REJASI

Atrof-muhit va ijtimoiy harakatlar rejasi (ESAP) Celest BESS Loyihasi uchun ham ishlab chiqilgan. ESAP Loyiha Kompaniyasiga EBRD ning Atrof-muhit va Ijtimoiy Siyosatiga hamda qo'shimcha xalqaro eng yaxshi amaliyotlarga muvofiqlikni ta'minlash uchun ko'proq chora-tadbirlarni taqdim etadi. Asosiy chora-

tadbirlarga yillik atrof-muhit va ijtimoiy hisobotlarni tayyorlash, kiberxavfsizlik protokollarini joriy etish va yaqin atrofdagi sug'orish kanallarini himoya qilish uchun taqiqlangan zonalarni belgilash kiradi. Chiqindilarni boshqarish asosiy e'tibor markazida bo'lib, chiqindilarni ajratish, hozirda maydonchada mavjud bo'lgan asbest o'z ichiga olgan materiallar kabi xavfli materiallarni xavfsiz utilizatsiya qilish talablari mavjud. Reja shuningdek batareya komponentlari va tegishli uskunalarni qayta ishlash va xavfsiz ishlashga ustuvor ahamiyat beradigan foydalanishdan chiqarish strategiyasini ishlab chiqishni talab qiladi.

Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va jamiyat farovonligini yaxshilashning potentsial imkoniyatlari ham yolg'iz ishlashni baholash, yo'l harakati va transport xavfsizligi choralari hamda yong'in xavfsizligi salohiyatini oshirish orqali ta'minlanadi. ESAP shuningdek sanitariya zonasi qoidalari bo'yicha aniqlikni, uzatish liniyasi xavfsizligini tasdiqlashni va favqulodda vaziyatlar tizimlari uchun sertifikatlashtirishni talab qiladi. Madaniy meros himoyasi ham arxeologik tadqiqotlar va milliy organlar bilan hamkorlik orqali ta'minlanadi. Umuman olganda, ESAP loyihaning butun hayot aylanishi davomida proaktiv xavflarni boshqarish, tartibga solish talablariga rioya qilish va barqaror amaliyotlarga urg'u beradi.

7. QO‘SHIMCHA MA’LUMOT VA ALOQA MA’LUMOTLARI

Quruvchi tashkilot jamoatchilikka barcha tegishli ma’lumotlarni yetkazish niyatida bo‘lib, bunga quyidagilar kiradi, lekin ular bilan cheklanmaydi:

(i) Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (SEP) — ta’sirlangan manfaatdor tomonlar va jamoalar uchun shikoyat mexanizmini o‘z ichiga olgan; (ii) Hotexnik xulosa (NTS);

Yuqoridagilar ishlab chiquvchining veb-saytida quyidagi havolada taqdim etiladi:

Havola: www.ameapower.com

Bundan tashqari, yuqoridagilarning qog'oz nusxalari quyidagi joylarda mavjud bo'ladi. Ushbu hujjatlar Loyiha davomida jamoat mulki bo'lib qoladi va kerak bo'lganida yangilanadi.

Loyiha ofisi
Manzil:
Telefon:

Beshkapa mahallasi
Manzil: Kaltatoy ko'chasi, Toshkent
Telefon: +998 71 2862309

Mirzo Ulug'bek tumani
Manzil: 122, Mustaqillik ko'chasi, Toshkent
Telefon: +998 71 2680707

Paskiyuz mahallasi
Manzil: 18, Marhabo kochasi, Toshkent
Telefon: +998 71 2068112

Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha
Ijtimoiy menejer
Ismi: Kudratulla Inagamov
Telefon: +998981282005

Email: Kudratulla.Inagamov@ameauzbekistan.com